

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น ได้เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ, 2551 ก : 1)

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (กรมวิชาการ, 2551 ข : 1)

การที่จะเรียนรู้ภาษาให้ได้ดีนั้น นักภาษาศาสตร์มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจะเรียนทักษะทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้สัมพันธ์กันไปตามลำดับ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนต่างก็เป็นสื่อนำความคิด ตลอดจนความเข้าใจของบุคคลหนึ่ง ไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง ทักษะต่างๆ จึงมีความสำคัญที่ควรได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อให้ใช้ได้ถูกต้องคล่องแคล่วเพราะถ้าผู้ใช้มีความสามารถในการฟัง พูด อ่านและเขียนจะเป็นเครื่องช่วยในการถ่ายทอด การสื่อความคิด ความรู้สึกที่ตนคิด ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ไปสู่ผู้รับให้เข้าใจ และเกิดความคิด ความรู้สึกรวมทั้งทัศนคติที่ใกล้เคียงกันได้ กิติยวดี บุญชื้อ (2540 : 78) กล่าวว่า ทักษะในการพูดและการเขียน เป็นทักษะสำคัญที่จะทำให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องที่เราสื่อความหมายได้ถูกต้อง

การสื่อความด้วยภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งประชากรไทยส่วนใหญ่ “รู้จัก” ภาษาอังกฤษและตระหนักดีว่า “การรับรู้” ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและการประกอบอาชีพ ทางรัฐบาลเองก็เห็นความสำคัญจึงได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของทั้งภาครัฐและเอกชนทำให้การใช้ภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่ง “การพูด” มีบทบาทสำคัญในสังคมไทยมากขึ้น จึงเป็นผลทำให้มีการตื่นตัวในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้นตามลำดับไปด้วย (พิณทิพย์ ทวยเจริญ. 2544 : 1 ; อ้างถึงใน วรรณวิมล ดิอินทร์. 2549 : 1) ส่วนในด้านการศึกษาภาษาอังกฤษของนักเรียนตามหลักสูตรนับว่าเป็นการศึกษาที่ยาวนาน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ซึ่งบางโรงเรียนก็เริ่มสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล และก็ศึกษาเรื่อยมาจนกระทั่งถึงในระดับมัธยมศึกษา และในระดับมหาวิทยาลัย แต่ผลที่ได้ก็คือไม่สามารถพูดและฟังภาษาอังกฤษได้ดีเท่าที่ควร การศึกษาภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีนั้นจะต้องเริ่มศึกษาตั้งแต่การ Stress ซึ่งเป็นการเน้นเสียงพยางค์ที่ถูกต้องและการศึกษา Pronunciation ซึ่งเป็นการออกเสียงให้ถูกต้องในพยางค์นั้น, สระ และเสียงประสม ดังนั้น ในการเรียนรู้ระบบเสียงนั้นถือว่า เสียงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการสื่อภาษาพูด และวิชาที่เกี่ยวข้องกับเสียงพูดมากที่สุดคือ วิชาสัทศาสตร์ (อมร ทวีศักดิ์. 2536 : 2 ; อ้างถึงใน วรรณวิมล ดิอินทร์. 2549 : 1) ความหมายของสัทศาสตร์ (Phonetics) คือวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับเสียง (Phone) ที่เปล่งออกมาจริง (พิณทิพย์ ทวยเจริญ. 2547 : 5)

การออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์นั้นปัจจุบันยังคงเป็นปัญหาสำหรับคนไทยเป็นอย่างมาก เพราะคนไทยเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศทำให้ความคล่องในการพูดภาษาอังกฤษมีน้อย โดยเฉพาะในเรื่องของเสียงภาษาอังกฤษในภาษาอังกฤษหลายเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย ที่ทำให้เกิดปัญหาสำหรับคนไทยเมื่อต้องการออกเสียงนั้นๆ เช่น /v/ ในคำ van คนไทยส่วนใหญ่จะออกเป็นเสียงที่สะกดด้วยตัวอักษร “ว” ในภาษาไทย ซึ่งไม่ถูกต้อง หรือถึงแม้ว่าเสียงในภาษาอังกฤษบางเสียงจะมีในภาษาไทย แต่ตำแหน่งที่เสียงนั้นปรากฏในคำก็จะต่างกัน เช่น /f/ ในภาษาอังกฤษเป็นได้ทั้งเสียงพยัญชนะต้น fun และเสียงพยัญชนะท้าย safe แต่ในภาษาไทยเสียงพยัญชนะที่สะกดด้วยตัวอักษร “ฟ” หรือ “ฝ” จะไม่ปรากฏในตำแหน่งท้ายคำ หรือเป็นเสียงพยัญชนะท้าย คนไทยส่วนใหญ่จึงออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำ safe ไม่ถูกต้อง กล่าวคือ จะออกเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกับสะกดด้วย “พ” หรือ “บ” เป็นต้น (ปรารมภ์ โชติเสถียร. 2542 : 11-12)

แม้ว่าการออกเสียงผิดไม่ใช่ปัญหาใหญ่ หรือไม่ได้เป็นอุปสรรคในการสื่อสารทั้งหมดเสมอไป แต่การที่นักเรียนออกเสียงผิดเป็นประจำอาจทำให้เกิดการเข้าใจที่ไม่ถูกต้องได้ เกิดปัญหาในการรับรู้หรือการเข้าใจความหมายหรือจุดประสงค์ของคำพูดทำให้นักเรียนมีปัญหาในการสื่อสารกับคนอื่นหรือเจ้าของภาษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้ง ๆ ที่นักเรียนอาจมีความสามารถในด้านไวยากรณ์และคำศัพท์เป็นอย่างดี ซึ่งหากว่าการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นเรื่องไวยากรณ์และคำศัพท์ที่มีเรื่องการสอนออกเสียงอยู่ด้วยก็อาจจะเป็นการดี เพราะการออกเสียงมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ภาษา ทำให้วิเคราะห์ภาษานั้น ๆ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ และการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีเรื่องการออกเสียงอยู่ด้วยจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกใช้ภาษาอย่างครบถ้วนมากขึ้น ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการออกเสียง ในส่วนที่จะทำให้การสื่อสารของตนประสบความสำเร็จ

การฝึกออกเสียงอย่างถูกวิธี ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆ อย่างเช่น การฝึกซ้ำ ๆ ทวนบ่อย ๆ จึงจะทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่านและเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่วและวิธีที่จะฝึกทักษะทางภาษาให้ได้ผลดีวิธีหนึ่ง คือ การฝึกทักษะด้วยแบบฝึกทักษะเพราะแบบฝึกทักษะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการสอนภาษา ถ้าหากครูผู้สอนสามารถเลือกแบบฝึกให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน พื้นฟูความรู้ความสามารถทางภาษาและความสนใจของนักเรียน เพราะช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกมีความหมาย น่าสนใจ ได้ฝึกการออกเสียงมากขึ้นโดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย ช่วยย้ำในสิ่งที่เรียนไปแล้ว หรือการออกเสียงให้นักเรียนจำได้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ (นิตยา สุวรรณศรี, 2539 : 70)

จากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษของผู้วิจัยที่โรงเรียนคอนกลาง นฤตวิทย์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นระดับชั้นที่ควรได้รับการฝึกทักษะด้านต่างๆ โดยเฉพาะสมรรถภาพทางการออกเสียง ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และผลการสอบรายวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนอยู่ในระดับร้อยละ 59 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กลุ่มโรงเรียนกำหนดคือ ร้อยละ 70 (โรงเรียนคอนกลางนฤตวิทย์, 2551 : 5) เหตุที่ได้คะแนนค่อนข้างต่ำเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ไม่กล้าออกเสียงภาษาอังกฤษ เนื่องจากการฝึกออกเสียงที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ยากต่อการทำความเข้าใจและนักเรียนขาดการฝึกฝนการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามสำเนียงของเจ้าของภาษา ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนเน้นโครงสร้างไวยากรณ์

มากกว่าที่จะให้นักเรียนฝึกพูดออกเสียง ทำให้นักเรียนไม่สามารถพูดออกเสียงในสถานการณ์จริงได้ นักเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษ ครูขาดเทคนิคในการสอนออกเสียง และใช้ภาษาไทยในการสอนภาษาอังกฤษเป็นส่วนมาก ทำให้ครูไม่คุ้นเคยกับสำเนียงการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา ทำให้เกิดปัญหาในการถ่ายทอดการออกเสียงภาษาอังกฤษต่อผู้เรียน ตัวครูผู้สอนเองไม่มีความมั่นใจในการออกเสียง จึงมักเลี่ยงการพูดภาษาอังกฤษกับผู้เรียน ผู้เรียนจึงไม่คุ้นเคยในการออกเสียงภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับช่วงชั้นที่ 3 ที่โรงเรียนคอนกลางนุกุลวิทย์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญของการออกเสียงภาษาอังกฤษจึงสนใจที่จะสร้างแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษ เพื่อแก้ปัญหาและข้อบกพร่องในการออกเสียงสระภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับผู้เรียนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งยังให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งความพึงพอใจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าผู้เรียนขาดความพึงพอใจแล้วก็จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ยาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนโดยแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการออกเสียงของนักเรียน ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีดัชนีประสิทธิผล 0.5 ขึ้นไป
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษมีทักษะการออกเสียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในครั้งนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคอนกลาง นุดลวิทย์ อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2553 1 ห้อง จำนวน 13 คน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบฝึกทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 เรื่อง ใช้เวลา 20 ชั่วโมง ดังนี้

เรื่องที่ 1. การออกเสียง A, a /æ/

เรื่องที่ 2. การออกเสียง E, e /e/

เรื่องที่ 3. การออกเสียง I, i /I/

เรื่องที่ 4. การออกเสียง O, o /o/

เรื่องที่ 5. การออกเสียง U, u /ʌ/

เรื่องที่ 6. การออกเสียง Y, y /ai/

เรื่องที่ 7. การออกเสียง AR, ar /u:/

เรื่องที่ 8. การออกเสียง OO, oo /u/

เรื่องที่ 9. การออกเสียง EE, ee /i:/

เรื่องที่ 10. การออกเสียง EAR, ear /ɪə/

3. ช่วงเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ระหว่างวันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ถึงวันที่ 1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2553

4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกเสียงสระ
ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษ
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการออกเสียง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การออกเสียงภาษาอังกฤษ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะการออกเสียง เพื่อพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. แบบฝึกทักษะการออกเสียง หมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะการออกเสียงและเพื่อความชำนาญ ความคล่องแคล่วและถูกต้องในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย

- | | | |
|---------------------------|----------|------|
| เรื่องที่ 1. การออกเสียง | A, a | /æ/ |
| เรื่องที่ 2. การออกเสียง | E, e | /e/ |
| เรื่องที่ 3. การออกเสียง | I, i | /I/ |
| เรื่องที่ 4. การออกเสียง | O, o | /v/ |
| เรื่องที่ 5. การออกเสียง | U, u | /Λ/ |
| เรื่องที่ 6. การออกเสียง | Y, y | /ai/ |
| เรื่องที่ 7. การออกเสียง | AR, ar | /u/ |
| เรื่องที่ 8. การออกเสียง | OO, oo | /u/ |
| เรื่องที่ 9. การออกเสียง | EE, ee | /i:/ |
| เรื่องที่ 10. การออกเสียง | EAR, ear | /ɛə/ |

3. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการออกเสียงภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับและการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. ประสิทธิภาพ หมายถึง คุณภาพของแบบฝึกทักษะการออกเสียงภาษาอังกฤษที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวังคือตั้งแต่ 80/80 ขึ้นไป โดยเกณฑ์มีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งเป็นคุณภาพของวิธีการ นำเสนอกิจกรรมในรูปแบบฝึกทักษะวัดได้จากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากวัดทักษะการออกเสียงสระทุกเรื่อง ซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ วัดได้จากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

6. ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Efficiency Index) หมายถึง ตัวเลขที่บ่งบอก ความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียน โดยแบบฝึกทักษะการออกเสียง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการออกเสียง ภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ว่ามีความเหมาะสมและมีคุณลักษณะที่ดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเพียงใด ซึ่งในที่นี้สามารถวัดได้ โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการออกเสียงสระภาษาอังกฤษและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะอื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ